

PREEK THEMA: ZORGEN VOOR ELKAAR – GENOEG VOOR IEDEREEN

Jeugdendienst 11 maart 2018 in Kapel De Olijftak Brasschaat – Kelly Keasberry

Lezen:

- Matt. 15:32-39
- Spreuken 16:18-19

Soms kun je zo moe zijn dat je even alleen wilt zijn. Herkenbaar? Dat overkomt zelfs de besten. Nadat Jezus uit **Gennésareth** is gekomen waar de Schriftgeleerden en de Farizeeën al twistend over elkaar heen buitelden, heeft hij een bezeten meisje genezen. Ik stel me zo voor hoe hij moe maar voldaan met zijn discipelen terugkeert naar het meer van Galilea. Lekker even op een heuvel zitten. Maar al snel stromen ook hier vanuit de verte de mensen toe.

Het zijn niet bepaald festivalgangers. Het lijkt er eerder op dat ze moeite moeten doen om de heuvel op te komen. Er mankeert namelijk nogal wat aan dat gezelschap. Ze zijn ziek, verlamd, verminkt, blind of stom. Het Meer van Galilea is de plaats waar de hoop zich verzamelt. De hoop op genezing, de hoop op een 'hierna beter'. Het Meer van Galilea is ook de plaats waar het wonder zich concentreert. Want er staat geschreven: "Mensen die vroeger geen woord konden uitbrengen, stonden te praten. Mensen die kreupel waren geweest, stonden recht op hun benen. Mensen die verlamd waren geweest, liepen gewoon rond. En mensen die blind waren geweest, keken hun ogen uit. De God van Israël werd door iedereen geëerd en geprezen".

Geen wonder dus dat het **Meer van Galilea** hoog genoteerd staat op het lijstje van bedevaartplaatsen in Israël. Maar hoewel de oevers van dit meer in geestelijk opzicht een vruchtbare oase zijn, zijn ze fysiek dor. Het gebied is onbewoond en er groeien geen eetbare planten. De menigte, die drie dagen en nachten bij Jezus rond het meer verblijft, begint honger te krijgen. Het gezelschap bestaat uit 40.000 mannen. Vrouwen en kinderen niet meegerekend. Al die mensen moeten nog te voet naar huis. Wist u dat de temperatuur aan het meer van Galilea vandaag ongeveer 25 graden bedraagt? In de zomermaanden kan dat oplopen tot wel 40°C. Een schrale troost: het meer van Galilea is een **zoetwatermeer**, waaruit je in ieder geval kunt drinken.

Jezus staat voor een dilemma. Want het is fijn om zo'n groot gevolg te kunnen inspireren, maar hoe zorg je voor de inwendige mens? Hij wendt zich tot zijn discipelen en maakt duidelijk dat het niet verantwoord zou zijn om de mensen zonder eten naar huis te sturen. Die kijken verwonderd op. "Waar moeten we hier brood vandaan halen om al die mensen te eten te geven?" vroegen de discipelen.

U moet zich voorstellen dat **Jezus** de leider is over de **discipelen**. Om in hedendaagse termen te spreken: de grote baas, de geestelijk leider, de spil van het evenement. Hij kan dus een aantal dingen doen. Allereerst zou hij een van zijn mannetjes naar Kapernaüm kunnen sturen, met de order om een lading brood te bestellen. Meer dan vijf woorden hoeft hij er niet aan vuil te maken: "Ik wil brood zien, regel dat". Ook had hij de mensen naar huis kunnen sturen. Dan had hij kunnen zeggen: "Sorry, maar jullie knorrende maag

boeit niet. Ik ben hier gekomen om een genezingscampagne te houden, niet om een café-restaurant uit te baten". In het eerste geval was Jezus een autoritaire leider geweest, in het tweede geval een niet-ontvankelijke. U herkent het misschien wel in de hedendaagse wereld.

De autoritaire manager staat ook wel bekend als de **stoomwals**. Het handboek '**Moeilijke mensen**: hoe ga ik ermee om' beschrijft hem als volgt:

"De stoomwals jaagt door het leven. Hoe u hem herkent? Hij stormt op u af, heft vermanend zijn vinger op, slingert u allerlei beschuldigingen naar het hoofd en probeert u fysiek te intimideren. (...) Hij hakt knopen door op grond van de informatie die hij op dat moment tot zijn beschikking heeft en vanaf dat moment zal hij met alle mogelijke middelen blijven bewijzen dat hij gelijk heeft."

Het tweede type is de **hekelaar**. Die herkent u als volgt:

"Vijandige hekelaars opereren vanuit een dekking, die bestaat uit de bescherming van anderen. Ze zitten op kantoor en hekelen de vergadering, maar weten zich altijd gedekt door andere mensen of humor. Ze lijken zo geestig, dat u niet snel zult denken dat zij het zijn die u willen afmaken, maar dat doen ze wel, even gegarandeerd als de stoomwalsen."

Deze twee soorten mensen handelen verschillend, maar toch hebben ze iets belangrijks gemeen: ze willen winnen. Hun invloed te laten gelden. Hun koninkrijkjes te beschermen, desnoods ten koste van anderen.

Stoomwals: *"Dit zijn mijn discipelen, die moeten gewoon doen wat ik zeg, en anders kun je op je **Nike Air Jerusalem** zandkorreltjes gaan tellen op de terugweg naar huis"*

Hekelaar: *"Ja kijk nu even zeg, wat denken al die gasten wel. Eerst willen ze dat ik hen genees van allerlei smerige ziekten, en dan denken ze ook nog eens dat ik brood ga uitdelen. Ik ben toch zeker **Moeder Theresa** niet".*

En terwijl ze zichzelf proberen schoon te praten, is hun hart ver van de mensen. Maar Jezus toont hier een ander soort leiderschap. Uit zijn mond opgetekend is hier het Griekse woord "**Splanchnizomai**", dat zoveel betekent als "ik ben met ontferming bewogen". Jezus voelt medelijden als hij aan de menigte denkt, die al drie dagen en nachten met hem doorbrengt, en hij wil ze niet met honger terugsturen opdat ze niet "eklythōsin", oftewel verzwakken. Hij geeft om het volk. Zijn hart is met hen. Ze mogen niet naar huis voordat hij zorg voor hen heeft kunnen dragen, voordat hij persoonlijk kan instaan voor hun welzijn.

Nu denkt u misschien: Dat lijkt allemaal wel mooi, maar hoe ga je plannen uitvoeren waarvoor je de middelen niet hebt? Jezus doet dat op een heel bijzondere manier. Hij wendt zich tot de discipelen en vraagt wat ze te bieden hebben. Hij is niet geïnteresseerd in wat ze *niet* hebben, in de fouten die ze maken, hij moppert zelfs niet dat de kwaliteit van de **catering** ondermaats is. In plaats daarvan richt hij op wat ze wel hebben. Hij vraagt: "Wat heb je?"

En dan antwoorden de discipelen: "We hebben zeven broden en een paar visjes, eerwaarde heer". "Goed, geef dat maar," zegt hij dan. Voor de jeugd: stel nu dat je je ouders een toets laat zien. En dat zij jou diezelfde vraag stellen: "Wat heb je?" En stel nu dat het enkel een **zeven** op twintig is – niet genoeg voor een goed cijfer.

Zo moeten de discipelen zich die dag ook gevoeld hebben. Zij hadden hun meester niet genoeg te bieden. Niet genoeg voor een goed cijfer. Maar in plaats van kwaad te worden, zweeg hij in zijn liefde. Hij boog zich voorover en dankte God. Voor dat magere zeventje. Niet omdat hij zag wat voor ogen was, maar omdat hij zag wat die zeven zou kunnen worden.

Een probleemoplossende attitude, zou je wel kunnen zeggen. Want om meer te kunnen geven dan je in je hebt, moet je soms op God vertrouwen. Studeren, werken, je inzetten voor een liefdadigheidsproject: het is allemaal **mensenwerk**. In de beste zin van het woord is dat betrokkenheid, synergie, zorgen voor elkaar. Een positieve energie waar iedereen beter van wordt. Maar bij het verrichten van mensenwerk stuit je ook op grenzen.

Op sommige momenten glipt het zand je door de vingers. Bijvoorbeeld wanneer je ziet dat er zoveel meer gevraagd wordt dan je geven kan. Wanneer je telkens het beste van jezelf moet geven. Wanneer er nood en armoede in de wereld heerst. Wanneer de oorlog kinderen tot wezen maakt. Vroeger werkte ik bij **Vluchtelingenwerk**, en dan kon je soms de oorlogs- of hongertrauma's zien in de grote ogen van baby's. En in de nacht van Oud en Nieuw lag een oude man te slapen in een winkelportaal van Brussel. Een **grootvader** die de jonge generaties nog zoveel verhalen had kunnen vertellen. Opperold onder een dekentje, zijn gezicht steunend op een stuk karton.

Op zulke momenten breekt mijn hart. Op zulke momenten realiseer ik me dat het brood dat wij in onze handen hebben, niet genoeg is om te kunnen delen. Zelfs al danken we duizendmaal voor wat we hebben. Dan schieten we te kort. Als we het leed zien in de ogen van onze naaste, staan we met een volle maag, maar met lege handen.

In dat opzicht kunnen we de stoomwals en de hekelaar misschien geen gelijk geven. Door een muur rond hun hart te bouwen, sluiten zij zich af het leed in de wereld. Ze beschermen zichzelf. Dat is dan ook een belangrijke reden waarom veel mensen liever met de vinger wijzen. Waarom het zoveel gemakkelijker is om te roepen: "Asielzoekers komen profiteren van onze centen", of "Daklozen die op straat slapen, hebben dat aan zichzelf te danken" of "Een prostituee kiest daar meestal zelf voor". Heeft u ze weleens gehoord? Vast wel. Welnu, dat is de weg van de stoomwals en de hekelaar. Bouw een muur rond je hart en sluit het onrecht buiten. Verdedig wat van jou is, en zie de **ander** louter als een bedreiging. Zodat je blind kunt blijven voor de tranen in zijn ogen, voor het geluid van zijn knorrende maag en de oorlogswonden op zijn ziel. Wie muren rondom zijn ziel bouwt, kan weer rustig slapen. Maar dit is de andere kant: muren sluiten ook jezelf binnen. Ze ontnemen je de kans om de ander werkelijk te leren kennen. Om volledig **mens** te zijn. Want mens worden doe je enkel en vooral in relatie tot de ander.

In Spreuken lazen we zojuist dat **hooghartigheid** voorafgaat aan ellende, dat hoogmoed voor de val komt. Dat je beter met de armen kunt leven dan je buit te veredelen met de hoogmoedigen.

Trots gaat vooraf aan de **vernietiging**. De bullenbak en de hekelaar vinden dat zij recht hebben op het goede. Dat hun wil moet worden ingewilligd, desnoods ten koste van die van een ander. Maar zoals een oosters spreekwoord zegt: "**Qui petit alta nimis, retro lapsus ponitur imis**," oftewel "wie zijn eisen te hoog stelt, zal afglijden naar omlaag". Machtige volkeren kwamen ten val doordat hun leiders zich hoog oprichtten, maar blind en doof bleven voor de noden van hun onderdanen.

Jezus doet het anders. Hij laat bewust de **bewogenheid** toe. In spiritueel opzicht heeft hij de macht om de zaken naar zijn hand te zetten. Hij zou dus een onbewogen beweger kunnen zijn, om met de Griekse filosoof **Aristoteles** te spreken. Iemand die de dingen in beweging zet, maar die zelf nergens door wordt bewogen. Hij zou het kunnen. Maar nee, Jezus kiest er hier eerst voor om zichzelf te laten bewegen. Om de pijn van het menszijn aan zijn eigen hart te laten snijden. En om pas daarna de dingen rondom hem in beweging te zetten. Menselijke **kwetsbaarheid** wordt zijn kracht.

Een kracht die het alledaagse overstijgt, die ons in de richting voert van het wonder. Onder zijn hand vermenigvuldigen zeven broden en enkele vissen zich. Ze worden meer, en zodanig veel dat 40.000mannen (vrouwen en kinderen niet meegerekend) zich ermee voeden kunnen. Er is voor iedereen genoeg. Of liever gezegd: er is zelfs meer dan genoeg.

Zo draagt Jezus zorg voor de mensen. Niet met zijn vinger zwaaiend, zoals de bullenbak. Evenmin scherp en cynisch, zoals de hekelaar. Nee, als een leider die vanuit het diepst van zijn hart betrokken is bij ons wel en wee. En die onze gaven herkent, en ze op het juiste moment weet te vermenigvuldigen. Die niet ziet op wat er niet is, maar wat er is, en die niet vraagt wat je niet hebt, maar om wat je hebt. Het delen van gaven en talenten, het breken van brood: dat is de essentie van zorgen voor elkaar. En als je voor elkaar zorgt, dan ben je samen sterk. Dan heb je samen meer dan genoeg.

Let wel: God vraagt ons hier natuurlijk niet om onze laatste broodkruimel weg te geven. Evenmin vraagt hij ons om onze bezittingen te halveren, of een hocus pocus ritueel uit te voeren in de afwachting op een wonder. Nee, deze tekst wil u vooral inspireren om de noden van deze wereld aan uw hart te laten raken. Wat heeft u aan overvloed ontvangen dat u zou kunnen delen? Hoe zou uw ontferming de wereld een stukje mooier kunnen maken? Wandelend in de voetsporen van Jezus mogen wij samen op weg gaan naar Pasen. Het feest van opstanding, een nieuwe lente en een nieuw begin. Ik daag u uit om net als Jezus een **bewogen beweger** zijn. En zo de wereld een stukje mooier maken.

Amen